

ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ НА ЕМІСІЮ ОБЛІГАЦІЙ

асист. Коваленко Є.В., студент Кулик Л.А.

Друкується за підтримки Державного фонду фундаментальних досліджень МОН України в рамках гранту Президента України для підтримки наукових досліджень молодих вчених GP/F27

Запитання: «Де взяти гроші?» – для підприємства, що динамічно розвивається, завжди є актуальним. До недавнього часу основним інструментом залучення грошових коштів був банківський кредит. Проте сьогодні вітчизняний фондовий ринок надає нову можливість для фінансування компанії – випуск корпоративних облигацій. Ситуація на ринку корпоративних облигацій є сприятливою для того, щоб цей механізм фінансування могли широко застосовувати вітчизняні компанії.

Визначення «облигації» наведено в ст. 7 ЗУ «Про цінні папери та фондовий ринок», зокрема «облигація - цінний папір, що посвідчує внесення його власником грошей, визначає відносини позики між власником облигації та емітентом, підтверджує зобов'язання емітента повернути власникові облигації її номінальну вартість у передбачений умовами розміщення облигацій строк та виплатити доход за облигацією, якщо інше не передбачено умовами розміщення».

Корпоративні облигації класифікуються за багатьма ознаками:

1. Залежно від типу облигації бувають іменними та на пред'явника.
2. Залежно від нарахування доходів облигації поділяються на відсоткові та безвідсоткові.
3. За умовами обігу розрізняють облигації, що вільно обертаються, та облигації з обмеженим колом обігу.
4. Залежно від наявності додаткового забезпечення облигації поділяються на звичайні та додатково забезпечені.
5. Залежно від наявності можливості обміну облигацій на акції емітента облигації поділяють на конвертовані та неконвертовані.
6. За строком обігу корпоративних облигацій їх поділяють на короткострокові (до 1 року), середньострокові (від 1 до 3 років) та довгострокові (більше 3 років).

Привабливість облигацій для вітчизняних підприємств полягає в тому, що основна причина інтересу підприємства до корпоративних паперів – наявність на ринку коштів, які можна запозичити, не надаючи ліквідного забезпечення (застави). Крім того, підприємство наважується на випуск облигацій з метою створення публічної кредитної історії. Серед найбільш очевидних переваг для емітента є можливість залучення дешевих ресурсів та

доступ до широкого кола кредиторів. Відсоток по облігаціях приблизно такий же, як і ставки по депозитах у банках, а це менше, ніж проценти по кредитах. Крім того, з'являється можливість залучити кошти не тільки фінансових установ, але й інших юридичних та фізичних осіб. У разі випуску корпоративних відсутній жорсткий контроль за використанням залучених коштів і поточною бізнес-діяльністю емітента. Кошти, отримані шляхом емісії облігацій, не включаються до валового доходу підприємства-емітента і не підлягають оподатковуванню. Кошти, спрямовані емітентом на погашення облігацій, не включаються до валових витрат підприємства-емітента.

Загалом можна виділити наступні ключові етапи емісії облігацій:

- ✓ Рішення про випуск облігацій;
- ✓ Вибір компанії андерайтера;
- ✓ Проведення аудиторської перевірки та отримання висновку

аудиторської перевірки;

✓ Підготовка пакету документів для реєстрації випуску та інформації про емісію облігацій в ДКЦПФР;

✓ Реєстрація випуску та інформації про емісію облігацій в ДКЦПФР, отримання Свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій;

✓ Публікація оголошення про емісію облігацій в офіційному виданні;

✓ Присвоєння облігаціям міжнародного ідентифікаційного номера;

✓ Оформлення та депонування глобального сертифікату;

✓ Розміщення, первинний продаж випуску облігацій;

✓ Реєстрація звіту про підсумки випуску облігацій;

✓ Погашення облігацій.

Орієнтовані витрати на емісію облігацій складаються з:

• виплату комісійних фінансовому посереднику;

• витрати на реєстрацію емісії та опублікування інформації про випуск облігацій;

• сплату державного мита у розмірі 0,1% загальної номінальної вартості облігацій, що пропонуються для продажу;

• витрати на друкування сертифікатів цінних паперів чи оформлення глобального сертифікату;

• відшкодування послуг аудиторів;

• послуги депозитарію та інші витрати.

Із суто математичної точки зору випуск облігацій буде ефективним, якщо його обслуговування для емітента є дешевшим за обслуговування кредиту. Інакше кажучи, емісія облігацій є ефективною, якщо сума постійних та змінних витрат на її обслуговування менше процентних виплат за банківським кредитом. Зрозуміло, що загальна сума витрат по обслуговуванню емісії і процентних виплат за кредитом залежить відповідно від обсягу емісії і розміру банківського кредиту.